herpy

DRZEWOŁAZY

Manu Poison Frog

Ameerega macero

Ameerega macero to mały, dzienny drzewołaz o długości 24-30 mm z lasów deszczowych w okolicach Manu w południowo-wschodnim Peru i zachodniej Brazylii. Głowa i grzbiet są jaskrawoczerwone, boki czarne z żółtym paskiem, a brzuch niebieski z czarnym siateczkowym wzorem. Gatunek jest rzadko utrzymywany, a wiedza o jego hodowli jest skromna.

Rodzina: Dendrobatidae Dawna nazwa: *Epipedobates macero*

NAJWAŻNIEJSZE FAKTY

ZWIERZĘ

Wielkość dorosłego osobnika	**2-3 cm** długość od pyska do kloaki
Długość życia	**10-15 lat**
Aktywność	**Za dnia**
Tryb życia	**Naziemny**
Środowisko	**Las deszczowy i las górski**
Toksyny skórne na wolności	**Słabe**
Toksyny skórne w niewoli	**Brak** Zwierzęta z hodowli. Osobniki odłowione na wolności mogą przez długi czas zachować toksyny
Trudność	**Średnio zaawansowany**

HODOWLA

Min. terrarium	**45 × 45 × 45 cm** D × S × W dla 2 dorosłych osobników
Temperatura w dzień	**25-28 °C**
Temperatura w nocy	**21-25 °C**
Wilgotność	**70-100%**
Woda	**Miska z wodą** głębokość 1-2 cm
UVB	**Opcjonalne** Strefa Fergusona 1
Pokarm	**Małe bezkręgowce (skoczogonki, muszki owocowe)**
Utrzymanie	**W parach**

ROZMNAŻANIE

Rozmnażanie	**Jajorodny**
Rozwój	**Kijanki noszone do wody**
Miejsce składania jaj	**Na ziemi**
Liczba jaj w zniesieniu	**4-16**
Czas do wyklucia	**10-22 dni**
Okres larwalny	**70-90 dni** od wyklucia do metamorfozy
Pokarm larw	**Glony i rośliny i gotowa karma**
Opieka nad potomstwem	**Pilnuje jaj i nosi kijanki**

OCHRONA I FORMALNOŚCI

CITES	**Załącznik II**
IUCN	**Najmniejszej troski (LC)**

O gatunku

Ameerega macero to mały drzewołaz o długości 24-30 mm od pyska do kloaki; dorosłe samce osiągają około 27 mm, a samice około 30 mm. Głowa i grzbiet są jaskrawoczerwone i grubo ziarniste. Boki są czarne z wyraźnym żółtym paskiem, który biegnie ukośnie od pachwiny do punktu nad barkiem, nie dochodząc do oka. Żółty pasek wargowy biegnie spod oka do tyłu, aż do ramienia, a na przedniej stronie uda znajduje się żółta plama. Nogi są czarne, często z zielonymi i brązowymi kropkami, a spód ciała jest niebieski z czarnym siateczkowym wzorem, który może być wyraźny lub słaby. Niektórym osobnikom brakuje pasków.

Gatunek został opisany w 1993 roku przez Lily Rodríguez i Charlesa Myersa jako *Epipedobates macero*. Epitet gatunkowy to słowo oznaczające żabę w języku ludu Machiguenga; Machiguengowie są jednym z rdzennych ludów regionu Manu. Gatunek bywał mylony z *Ameerega petersi*, ale ma czerwony grzbiet i skrócone paski, podczas gdy *A. petersi* ma brązowy grzbiet i paski dochodzące aż do oka i pyska. Głos samca to metalicznie brzmiąca seria krótkich tonów, około dziesięciu na sekundę.

Skóra w naturze zawiera mnóstwo alkaloidów, między innymi histrionikotoksyny, które żaba pozyskuje z pokarmu. Zwierzęta wyhodowane na zwykłych owadach karmowych są pozbawione trucizny. Mimo to myj ręce przed pracą w terrarium i po niej.

Występowanie i środowisko

Ameerega macero występuje w południowo-wschodnim i środkowym Peru, w systemach rzecznych Manu (Madre de Dios), Urubamby, górnego Purús i Ucayali, a w Brazylii w stanie Acre. Miejsce typowe leży na zachodnim brzegu Río Manu naprzeciwko Cocha Cashu w Parku Narodowym Manu, na wysokości około 380 m n.p.m. Gatunek znany jest też z Serra do Divisor i Alto Juruá w Brazylii.

IUCN klasyfikuje gatunek jako niezagrożony. Lokalnie zagraża mu wylesianie pod uprawy, a zwierzęta są nielegalnie odławiane na handel.

> **Naturalny zasięg:** Peru i Brazylia.

ŚRODOWISKO

Ameerega macero żyje w wilgotnym nizinnym lesie deszczowym i w lesie górskim, od około 150 do 1450 m n.p.m., między innymi w lasach bambusowych. Najczęściej spotyka się ją w mało przekształconym lesie i w pobliżu małych cieków. Żaba żyje na dnie lasu i siada najwyżej 40 cm nad ziemią na powalonych pniach. Samce nawołują głównie przez kilka godzin po świcie i przed zmierzchem, a w deszczowe dni także przez resztę dnia. W porze suchej żaby trzymają się wzdłuż strumieni, a w porze deszczowej przemieszczają się głębiej w las.

Samiec przenosi kijanki, po dwie-cztery naraz, do płytkich, wolno płynących strumieni z czystą wodą, piaszczystym dnem i opadłymi liśćmi.

Czytaj więcej: Odchów kijanek

Hodowla

TERRARIUM

Wiedza o hodowli *Ameerega macero* jest skromna. Gatunek utrzymuje się tak samo jak równie duży *Ameerega petersi*, z którym długo go mylono, i to od niego zapożyczono parametry terrarium i klimatu. *Allobates femoralis* żyje w tych samych lasach w okolicach Manu.

Dla pary wystarczy terrarium o wymiarach co najmniej 45 × 45 × 45 cm (długość × szerokość × wysokość). Samiec musi mieć miejsce na rewir, a żaby chętnie wspinają się trochę po korzeniach i powalonych gałęziach. Im większe terrarium, tym lepiej, zwłaszcza jeśli zwierzęta mają się rozmnażać. Szkło dobrze trzyma wilgoć, ale pokrywa lub front powinny mieć powierzchnie z siatki, aby powietrze nie stało w miejscu.

Podłoże urządza się jako bioaktywne: na dole warstwa drenażowa z keramzytu lub żwiru, siatka jako warstwa oddzielająca, a nad nią wilgotna mieszanka włókna kokosowego, kory storczykowej i torfowca. Na wierzchu rozłóż grubą warstwę liści; to naturalne środowisko żaby, które trzyma wilgoć i daje kryjówki. Skoczogonki i równonogi zjadają resztki, a przy okazji stanowią dodatkowy pokarm. Urządź terrarium paprociami, mchem, korą korkową i korzeniami, tak aby było dużo kryjówek i przesłoniętych linii wzroku. Ogranicza to konflikty między zwierzętami.

Czytaj więcej: Budowa terrarium i podłoże bioaktywne Czytaj więcej: Zwierzęta karmowe: utrzymanie i hodowla

TEMPERATURA

Temperatura w dzień wynosi 25-28 °C, a w nocy obniża się ją o 3-4 stopnie do 21-25 °C. Zwierzęta z wyżej położonych części zasięgu znoszą chłodniejsze noce i najlepiej służy im dolna granica przedziału. Zimowanie nie jest konieczne.

Żaby są wrażliwe na ciepło: utrzymujące się temperatury powyżej 28 °C są niebezpieczne, a stabilna temperatura jest ważniejsza niż dokładna wartość. Ustaw terrarium tak, aby nie padało na nie bezpośrednie słońce, użyj termostatu, jeśli w pomieszczeniu jest za zimno, i przenieś je do chłodniejszego pokoju, jeśli latem nie da się utrzymać temperatury poniżej

28 °C. Mierz temperaturę termometrem cyfrowym umieszczonym nisko w terrarium.

WILGOTNOŚĆ I ZRASZANIE

Wilgotność powietrza powinna wynosić 70-100 %: blisko 100 % rano i wieczorem, najlepiej z mgłą, a w środku dnia około 70-80 %. Zraszaj wodą z odwróconej osmozy lub deszczówką rano i wieczorem albo użyj zamgławiacza lub systemu zraszającego z timerem. Ostatnie wieczorne zraszanie pobudza do ruchu ukryte owady karmowe.

Dbaj o ruch powietrza i dobrą wentylację, aby nie pojawiła się pleśń. Gdy robi się zbyt sucho, żaby chowają się w kryjówkach, a ich skóra wysycha. W ciągu kilku dni może to być niebezpieczne, więc natychmiast podnieś wilgotność.

Czytaj więcej: Wilgotność, zraszanie i wentylacja

WODA I JAKOŚĆ WODY

Wystarczy płaska miska z 1-2 cm wody. Miska musi być na tyle płytka, aby młoda żaba mogła z niej wyjść, i mieć przy brzegu kamienie lub mech. Często wymieniaj wodę i myj miskę gorącą wodą bez mydła.

Używaj wody z odwróconej osmozy, deszczówki lub odchlorowanej wody z kranu. Płazy wchłaniają wodę i różne substancje przez skórę, dlatego unikaj w terrarium mydła, środków czyszczących i chloru. Unikaj wodospadów z pompą, które mogą zawieść i zanieczyścić wodę.

OŚWIETLENIE I UVB

Zapewnij oświetlenie LED o spektrum odpowiednim dla roślin przez 10-12 godzin dziennie. UVB nie jest konieczne dla drzewołazów; słabe światło UVB (strefa Fergusona 1) jest opcjonalne.

Zapewnij żabom cień i kryjówki, aby mogły schronić się przed światłem. Wybierz oświetlenie, które nie nagrzewa terrarium w znaczącym stopniu.

Czytaj więcej: Światło i UVB

ŻYWIENIE

W naturze żaba zjada mrówki, chrząszcze i małe larwy o długości 2-7 mm. W terrarium podaje się nielotne muszki owocówki (*Drosophila melanogaster* i *D. hydei*), skoczogonki, małe równonogi, mikroświerszcze i przesiany plankton łąkowy. Skoczogonki i równonogi w terrarium sprawiają, że żaby zawsze mają na co polować. Gatunek nie należy do najmniejszych drzewołazów, więc dorosłe osobniki bez trudu biorą *D. hydei*.

Młode karmi się codziennie, dorosłe trzy-cztery razy w tygodniu taką ilością muszek, jaką zjedzą w krótkim czasie. Przy każdym karmieniu obsypuj pokarm wapniem, a raz lub dwa razy w tygodniu preparatem multiwitaminowym.

ZACHOWANIE I OBCHODZENIE SIĘ ZE ZWIERZĘCIEM

Samce nawołują z ziemi lub z niskich pni i prawdopodobnie bronią niewielkich terytoriów, tak jak spokrewnione gatunki. W naturze wzdłuż strumienia może żyć około dziesięciu dorosłych osobników na 1000 m². Nie opisano, jak *Ameerega macero* zachowuje się w grupach w terrarium, dlatego para jest najbezpieczniejszą formą utrzymania. Młode można trzymać razem do osiągnięcia dojrzałości płciowej.

Drzewołazów w miarę możliwości nie należy brać do ręki: skóra jest cienka i wrażliwa, a stres je osłabia. Podczas sprzątania przenoś zwierzęta zwilżonym, czystym pojemnikiem i myj ręce przed i po. Nigdy nie łącz gatunków ani form, ponieważ może to szerzyć choroby i powodować stres.

Rozmnażanie

DOJRZAŁOŚĆ PŁCIOWA I OKREŚLANIE PŁCI

Samica jest większa, osiąga około 30 mm wobec około 27 mm u samca, a samca rozpoznaje się po nawoływaniu. Płeć można określić dopiero, gdy zwierzęta zbliżają się do dojrzałości płciowej, a wiek osiągnięcia dojrzałości nie jest udokumentowany. Trzymaj cztery-pięć młodych, aby z dużym prawdopodobieństwem była wśród nich para.

GODY I KOPULACJA

Gody nie zostały opisane u *Ameerega macero*. Samce nawołują przez większą część roku i przenoszą kijanki m.in. pod koniec pory suchej, około października. W terrarium krótki okres słabszego zraszania, w którym wilgotność spada do około 70 %, a po nim intensywne zraszanie, może pobudzić składanie jaj.

JAJA I KIJANKI

Samica składa jaja na ziemi w warstwie liści, pod liśćmi i w małych kryjówkach; jako miejsce składania jaj można wykorzystać pojemniczek po kliszy lub szalkę Petriego pod połówką łupiny kokosa. Liczba jaj i czasy rozwoju nie są udokumentowane dla tego gatunku; dane zapożyczono od nieco mniejszego *Ameerega bilinguis*: 4-16 jaj w zniesieniu. Samiec przenosi kijanki po dwie-cztery naraz do wody.

W terrarium kijanki przenosi się do małych pojemników z wodą z odwróconej osmozy lub deszczówką o temperaturze 24-26 °C, najlepiej po jednej kijance na pojemnik, z odrobiną opadłych liści na dnie. Karmi się je glonami, pokarmem roślinnym i gotowym pokarmem dla kijanek.

METAMORFOZA

Wyklucie następuje po 10-22 dniach, a kijanki przechodzą metamorfozę po 70-90 dniach (dane zapożyczone od *Ameerega bilinguis*). W trakcie przeobrażenia młode są najpierw całkowicie czarne; potem pojawiają się jasne paski boczne, plama na udzie i niebieski brzuch, a na końcu paski stają się żółtozielone, a grzbiet czerwony. Gdy pojawią się przednie kończyny, poziom wody utrzymuje się niski i trzeba zapewnić łatwy dostęp do lądu i wilgotnych kryjówek, aby małe żaby się nie utopiły.

ODCHÓW MŁODYCH

Świeżo przeobrażone młode mierzą 10-13 mm i karmi się je najmniejszymi owadami karmowymi, np. muszkami owocówkami z gatunku *Drosophila melanogaster* i skoczogonkami, a później *D. hydei*. Karm je codziennie i obsypuj pokarm wapniem i witaminami. Trzymaj je w wilgoci i zapewnij im dużo liści i małych kryjówek. Młode można trzymać razem, dopóki mają wystarczająco dużo miejsca i pokarmu; gdy zbliżają się do dojrzałości płciowej, należy je rozdzielić na pary.

Zdrowie i częste błędy

Błędy w hodowli są takie same jak u innych drzewołazów:

- Wysuszenie: zbyt niska wilgotność powietrza powoduje apatię i suchą skórę. Podnieś wilgotność i natychmiast zrosz terrarium.
- Przegrzanie: utrzymujące się temperatury powyżej 28 °C są niebezpieczne. Przenieś terrarium lub je schłodź.
- Niedobory: zbyt mało wapnia, D3 lub witamin prowadzi do deformacji kości i słabych zwierząt. Stosuj suplementy przy każdym karmieniu.
- Pasożyty i grzyby: jeśli żaba traci na wadze mimo dobrego apetytu albo na skórze pojawiają się obrzęki, zaczerwienienia lub rany, musi trafić do weterynarza znającego się na płazach.
- Zła higiena: regularnie czyść miskę z wodą i usuwaj pleśń, a nowe zwierzęta trzymaj na kwarantannie, zanim dołączą do pozostałych.

Czytaj więcej: Wapń, witaminy i suplementy Czytaj więcej: Kwarantanna i higiena

Zawsze pytaj kogoś, kto się zna

Ten poradnik to dobry punkt wyjścia, ale nie zastąpi doświadczenia. Zwierzęta są różne, a wielu najważniejszych rzeczy można się nauczyć tylko od ludzi, którzy od lat hodują dany gatunek. Porozmawiaj z hodowcą, doświadczonym terrarystą lub weterynarzem, który zna gady i płazy, zanim kupisz zwierzę - i ponownie, gdy coś wygląda niepokojąco.